

(https://morski.hr/)

NASLOVNA

OBALA ▾

Istra Rijeka Senj Zadar Šibenik Split Ploče Dubrovnik

OTOCI ▾

TURIZAM

Brijuni i Kvarner Zadarski arhipelag Šibenski arhipelag Splitsko plovno područje Elafiti, Pelješac i Korčula

NAUTIKA ▾

Pomorstvo i svjetska mora Brodogradnja Brodice i brodska oprema Jahte i jedrilice Jedrenje Skiperski kutak Edukacija Svjetionici

RIBOLOV ▾

Gospodarski Sportski i rekreativni Živi svijet Jadrana

KOLUMNE ▾

Lanterna života – Petar Baranović Ribarska terapija – Franko Alujević Želina kužina – Željko Višić Meteo-pat – Daniel Pavlinović
Pod otvorenim nebom – Barbalogija Igora Narandžića Slušam more – Gordana Igreč pod MORSKI SVIJET Davora Majkića

MAGAZIN ▾

Ronjenje Sport i rekreacija Vijesti iz povijesti Tradicija i kultura Ekologija Morska pisma Morske crtice Gastro MORSKA SLIKA Borisa Kačana

INFORMACIJE ▾

ENGLISH

Redovi plovidbe Benzinske postaje Jadranske marine Lučke kapetanije

OTOČANKE: KATE ŠIKIĆ ČUBRIĆ U Betini, zna se, ona vridi zlata, dobra žena svakog kalafata!

🕒 Prije 3 tjedna

Pretraži ...

Pretraži

(https://www.kinomediteran.hr/)

Morski.HR marketing

Foto: MBDB / Osobni album

BETINA – Ima i danas onih koji vjeruju kako su „lumbrela i žena urok na brodu“, njima za inat ravnateljica betinskog Muzeja drvene brodogradnje priprema dosad u svijetu neosvijetljenu priču pod nazivom „Žena kalafata“

Baul prekrasnih ženskih i morskih priča otvorio mi se u razgovoru s **Katom Šikić Čubrić**, ravnateljicom Muzeja betinske drvene brodogradnje. Ona ovih dana priprema izložbu, prvu, ako ne u svijetu, a u nas sigurno, koja u središnje mjesto stavlja ulogu žene u brodogradnji. U priči se ispreplela prošlost i sadašnjost, etnografska i muzeološka struka i osobni senzibilitet sugovornice da u nju uplete tri ženska otočka naraštaja.

marketing@

(<https://morski-marketing.netlify.app/>)

Najnovije

Kod Buzeta se srušio paraglajder!
(<https://morski.hr/2022/08/17/kod-buzeta-se-srusio-paraglajder/>)

17.08.2022

Solarna elektrana na krovu Općine Murter-Kornati napokon u funkciji
(<https://morski.hr/2022/08/17/solarna-elektrana-na-krovu-opcine-murter-kornati-napokon-u-funkciji/>)

17.08.2022

Ponovno se aktivirao požar kod Vrpolja, policija objavila kako je nastao požar!
(<https://morski.hr/2022/08/17/ponovno-se-aktivirao-pozar-kod-vrpolja-policija-objavila-kako-je-nastao-pozar/>)

17.08.2022

Ministarstvo mora: “Novi Zakon o pomorskom dobru bit će jasniji i rigorozniji, uskoro će i u javnu raspravu!”
(<https://morski.hr/2022/08/17/ministarstvo-mora-novi-zakon-o-pomorskom-dobru-bit-ce-jasniji-i-rigorozniji-uskoro-ce-i-u-javnu-raspravu/>)

17.08.2022

HNB-ova prognoza: Hrvatska će od turizma uprihoditi čak 800 milijuna eura veće prihode nego rekordne 2019.
(<https://morski.hr/2022/08/17/hnb-ova-prognoza-hrvatska-ce-od-turizma-uprihoditi-cak-800-milijuna-eura-vece-prihode-nego-rekordne-2019/>)

17.08.2022

FOTO/VIDEO Brodosplit potpisao ugovor za gradnju prvog luksuznog plovećeg grada na moru (<https://morski.hr/2022/08/17/foto-video-brodosplit-potpisao-ugovor-za>)

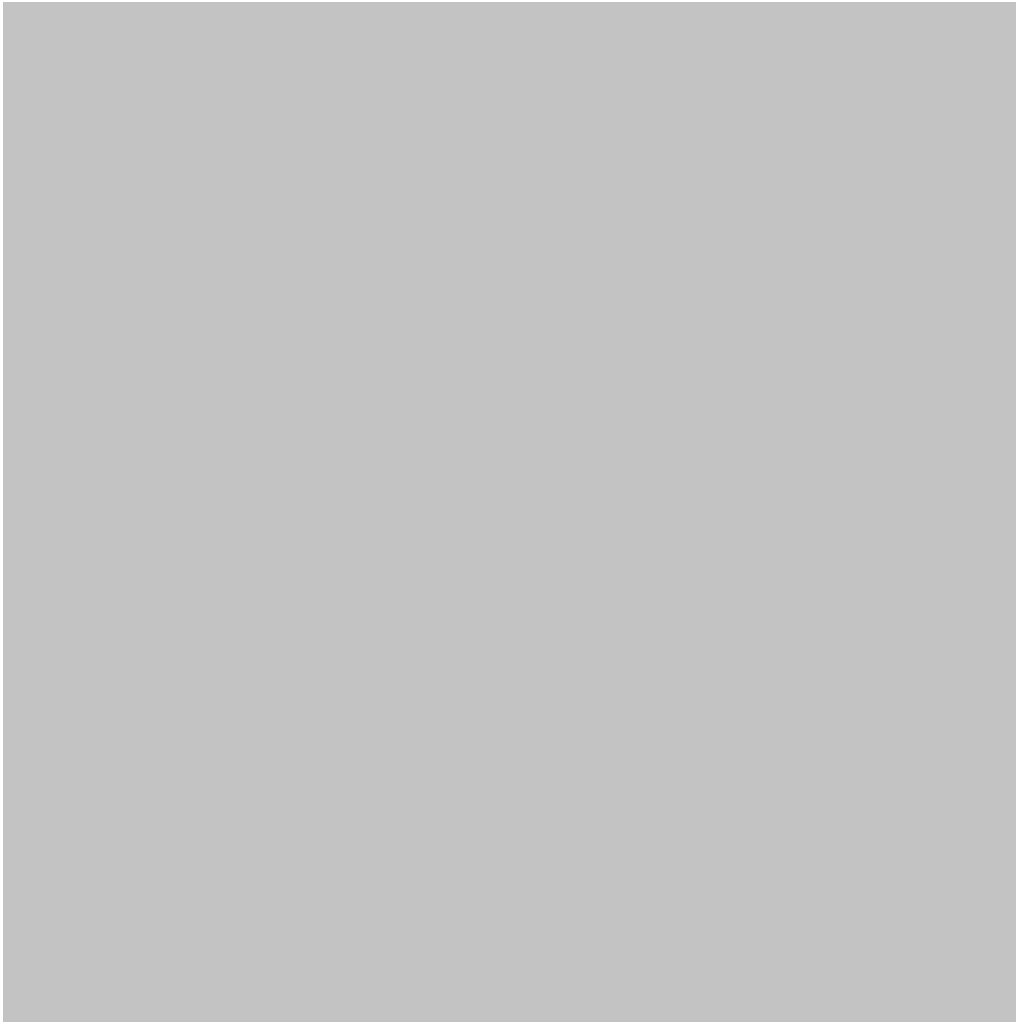

Foto: Osobni album

Kate je dvostruko zanimljiv sugovornik: rođena je Murterka, udana je i živi u Betini, otočanka je koja ne samo da profesionalno ima uvid u jednu od najslavnijih tradicija drvene brodogradnje na ovoj strani Jadrana, nego i u murtersku prekomorsku otočku priču na Kornatima. Pojednostavljeno, da nije Murterina ne bi bilo Kornata, da nije Betinjana ne bi bilo gajete, a bez nje se nije moglo preko mora. A da nije murterskih i betinskih žena?

Ne bih sad je šta bi bilo da je bilo, smije se Kate i dodaje: Danas je u Betini, a i na cijelom otoku zapravo, klima izrazito ženska. Ja sam žena na čelu muzeja u kojem rade dvije žene, imamo direktoricu turističke zajednice, predsjednicu udruge, predsjednicu KUD-a, ravnateljicu knjižnica u Murteru i Tisnom su žene, ravnateljice su i u vrtiću i školi. Sve mi jako dobro surađujemo, a velika većina podržava i zapravo potiče žensko vodstvo. Zašto je tako i do čega je, ne znam..., priča objašnjavajući kako je „posao u Muzeju brodogradnje zatekao sasvim slučajno“.

gradnju-prvog-luksuznog-ploveceg-gradana-moru/)

17.08.2022

Ministar zdravstva: Turisti koji dolaze zbog pušenja trave nisu dobrodošli

(<https://morski.hr/2022/08/17/ministar-zdravstva-turisti-koji-dolaze-zbog-pusenja-trave-nisu-dobrodosli/>)

17.08.2022

Traži se intervencija Vlade

(<https://morski.hr/2022/08/17/trazi-se-intervencija-vlade/>)

17.08.2022

HAK: Pojačano na A1 u oba smjera

(<https://morski.hr/2022/08/17/hak-pojacano-na-a1-u-oba-smjera/>)

17.08.2022

Za Talijane više nismo bagatela kao nekad, a oni bogatiji radije idu na Maldive

(<https://morski.hr/2022/08/17/za-talijane-vise-nismo-bagatela-kao-nekad-a-oni-bogatiji-radije-idu-na-maldive/>)

17.08.2022

Net.hr

Najčitanije

Otočani u strahu, struka zabrinuta: “Na Kornate prvi put stigle krvoločne zvijeri, pratimo ih dvije godine!”

(<https://morski.hr/2022/08/11/otocani-u-strahu-struka-zabrinuta-na-kornate-prvi-put-stigle-krvolocne-zvijeri-pratimo-ih-dvije-godine/>)

Turist iz Njemačke uputio ozbiljne kritike Zadru: “Apsolutno nepripremljen grad, hrvatski turizam je na razini kokosarenja!”

(<https://morski.hr/2022/08/14/turist-iz-njemacke-uputio-ozbiljne-kritike-zadru-apsolutno-nepripremljen-grad-hrvatski-turizam-je-na-razini-kokosarenja/>)

VIDEO Naišli na golemu zmiju u Dalmaciji, kažu da je to najveći gmaz koji živi na našim prostorima, doseže dužinu od gotovo tri metra (<https://morski.hr/2022/08/11/video-naisli-na-golemu-zmiju-u-dalmaciji-kazu-da-je-to-najveci-gmaz-koji-zivi-na-nasim-prostorima-doseze-duzinu-od-gotovo-tri-metra/>)

VIDEO Srbijansku premijerku kamere su

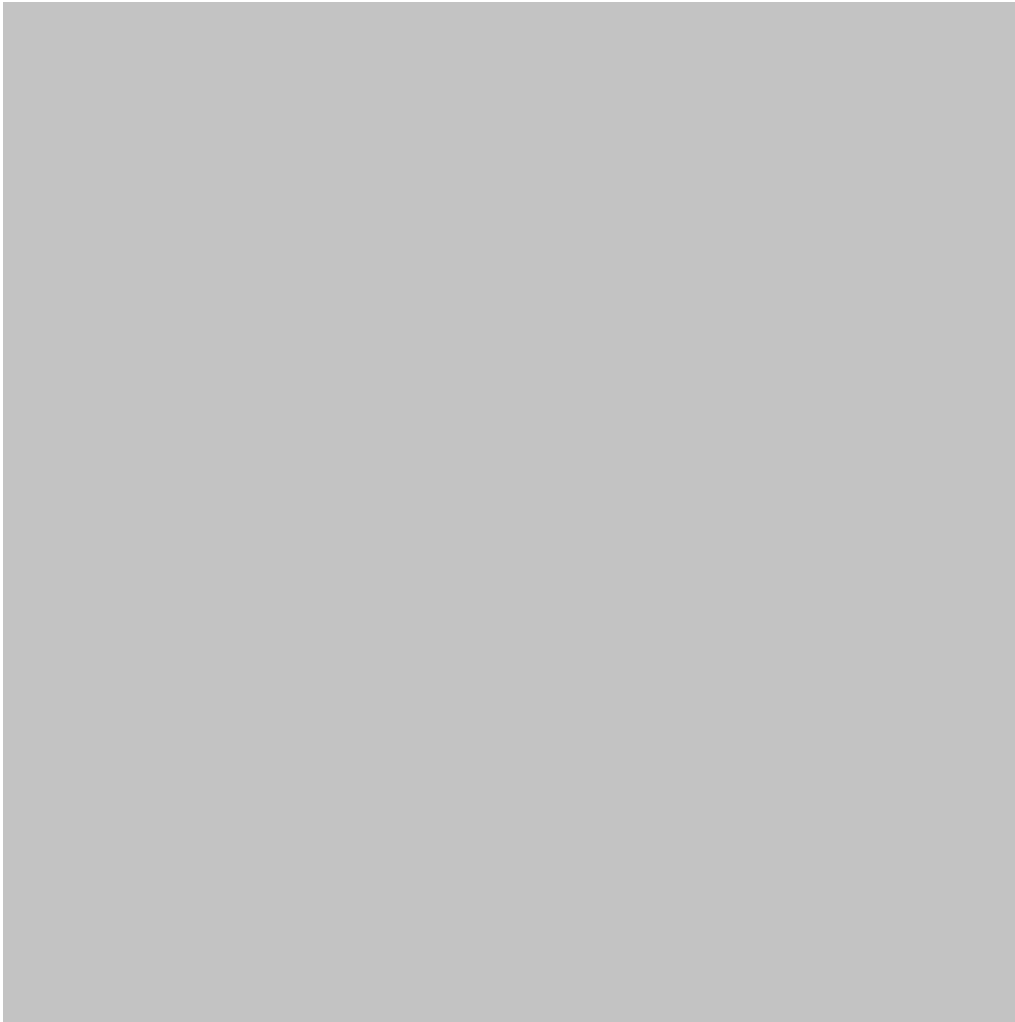

Foto: Osobni album

U mjestu se tada bila pokrenula inicijativa da se otvori muzej brodogradnje. Prikupili su mještani tad nešto predmeta koje je trebalo stručno obraditi. Tražili su etnologa. Kate je došla na razgovor za posao... je li činjenica da je žena bila smetnja?

– U brodogradnji, iako poprilično muškoj temi, dosta sam se dobro snašla. Razlog tome je što su mi brodograditelji, vlasnici brodova i svi uključeni u proces nastanka muzeja bili spremni pomoći, bez predrasuda prema mojim afinitetima ili znanju. Obračali su se meni kao prema profesionalcu, pomažući savjetima pri obradi muzejske građe i informacija koje sam prikupila. Danas, kroz višegodišnji rad u muzeju, vidim da su žene u svijetu cijenjene kad je riječ o istraživanju pomorske baštine – pojašnjava svoj, sad već naveliko nagrađivan angažman u muškom svijetu argola, mankula, lantina ...

Pod njenim ravnateljstvom muzej je 2018. godine dobio Silletto nagradu za najbolji europski muzej u kategoriji rada sa zajednicom, a 2019. godine Nagradu europske baštine / nagradu Europa Nostra u kategoriji edukacije, učenja i podizanja svijesti o kulturnoj baštini.

Međutim, ulazak u muški svijet za ženu nije uvijek bio lagan.

2010. snimile u nedozvoljenom glisiranju na Kvarneru

(<https://morski.hr/2022/08/13/video-srbijansku-premierku-kamere-su-2010-snimile-u-nedozvoljenom-glisiranju-na-kvarneru/>)

Mehaničari kanadera otišli jer “ne žele biti dio te kaljuže”, za stanje protupožarnih zrakoplova krive nesposobno vodstvo!
(<https://morski.hr/2022/08/11/mehanicari-kanadera-otisli-je-ne-zele-bit-dio-te-kaljuze-za-stanje-protupozarnih-zrakoplova-krive-nesposobno-vodstvo/>)

Četverogodišnji dječak dva mjeseca dočekivao Jadrolinijin trajekt “Lastovo” a onda je uslijedio poziv na zapovjedni most
(<https://morski.hr/2022/08/11/cetverogodisnji-djecak-dva-mjeseca-docekivao-jadrolinijin-trajekt-lastovo-a-onda-je-uslijedio-poziv-na-zapovjedni-most/>)

VODILI LJUBAV NA ŠKOLJICU Policija izašla na dojavu, ali sve je već bilo svršeno
(<https://morski.hr/2022/08/16/vodili-ljubav-na-skoljicu-policija-izasila-na-dojavu-ali-sve-je-vec-bilo-svrsono/>)

Struka: “Moramo prestati saditi ovu vrstu, lako je zapaljiva i uzrok je čestih požara”
(<https://morski.hr/2022/08/10/struka-moramo-prestati-saditi-ovu-vrstu-lako-je-zapaljiva-i-uzrok-je-cestih-pozara/>)

Prodaje se otok sa svjetionikom. Cijena? Prava sitnica
(<https://morski.hr/2022/08/13/prodaje-se-otok-sa-svjetionikom-cijena-prava-sitnica/>)

Srbijanska premijerka o ljetovanju u Hrvatskoj: “Otkad sam ušla u vladu, nisam išla u svoju kuću na Krku”
(<https://morski.hr/2022/08/10/srbijanska-premierka-o-ljetovanju-u-hrvatskoj-otkad-sam-usla-u-vladu-nisam-isl-u-svoju-kucu-na-krku/>)

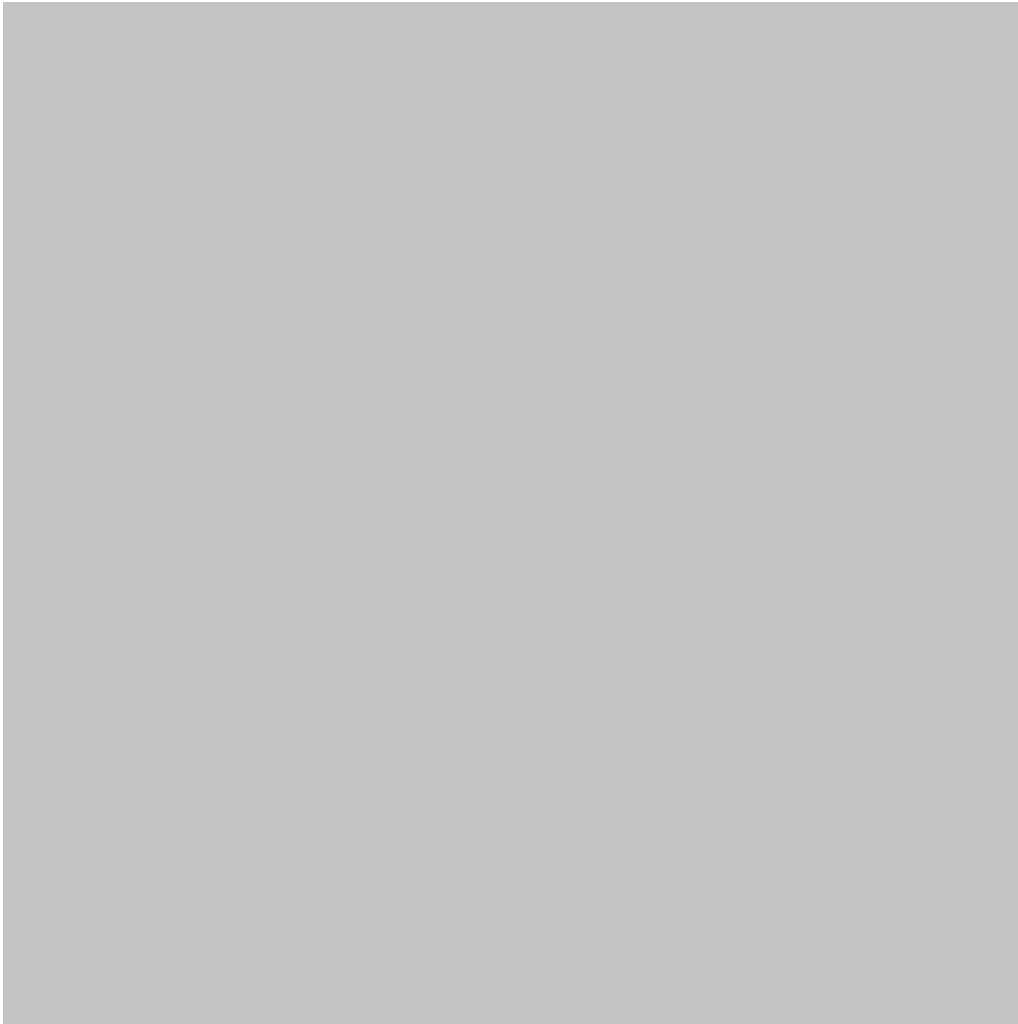

Foto: Osobni album

Ženska loza u zapećku

- Istina, žene su u brodogradnji uvijek su imale sporednu ulogu i njihovo se ime nije bilježilo. Primjerice, izrađeno je stablo poznate betinske brodograditeljske obitelji Filipi, samo po muškoj lozi. Ženska loza se prekida samim rođenjem – kaže Kate, dodajući da su unatoč tomu žene itekako bile prisutne po brodogradilištima, tim više što su u Betini ona bila manja, obiteljska, s tek ponekim radnikom na plaći.
- Žene su pomagale u različitim segmentima posla, a brinule su i o tome da nitko ne bude gladan, da radnici imaju spremnu marendu. Žene u brodogradnji su morale biti svestrane, pomoći u škveru gdje treba, ići u polje, brinuti o djeci. Reklo bi se, multitasking. Kao i danas. Samo su odlazak u polje zamijenili neki drugi poslovi – napominje Kate dok mi priča kako u Muzeju upravo pripremaju neku vrst svjetske muzejske ekskluzive: izložbu koja se zove „Žene kalafata“.
- Izložba prikazuje ono nevidljivo, što su žene radile (i rade danas) u brodogradnji. Žene, majke i kćeri brodograditelja oduvijek su bile uključene u sve faze gradnje broda. Pomagale su pri obradi drva, pridržavale teške drvene dijelove pri ugradnji, prenosile građu, bojale, vukle brodove i radile sve ono što se od njih tražilo. Izložba otkriva priče žena koje su u brodograditeljskom zanatu uvijek bile neprimjetne i u pozadini, a bez njih se teško moglo. Pomaganje suprugu, ocu ili sinu brodograditelju podrazumijeva široki raspon sociološki obojenih aktivnosti. Žene su uz brigu o svakodnevnim obrocima, pripremale svečanost porinuća broda i ugošćavale naručitelje, što ih je uz brojne druge obveze koje su imale ipak činilo drugačijim od drugih žena. Ova izložba će po prvi puta žene

brodograditelja staviti u prvi plan, što nikad dosada nije bio slučaj – priča Kate, a onda je sentimentali povedu niz obiteljsku žensku liniju gdje na posebnom mjestu stoji spomen na njenu prabaku Katu, po kojoj nosi ime.

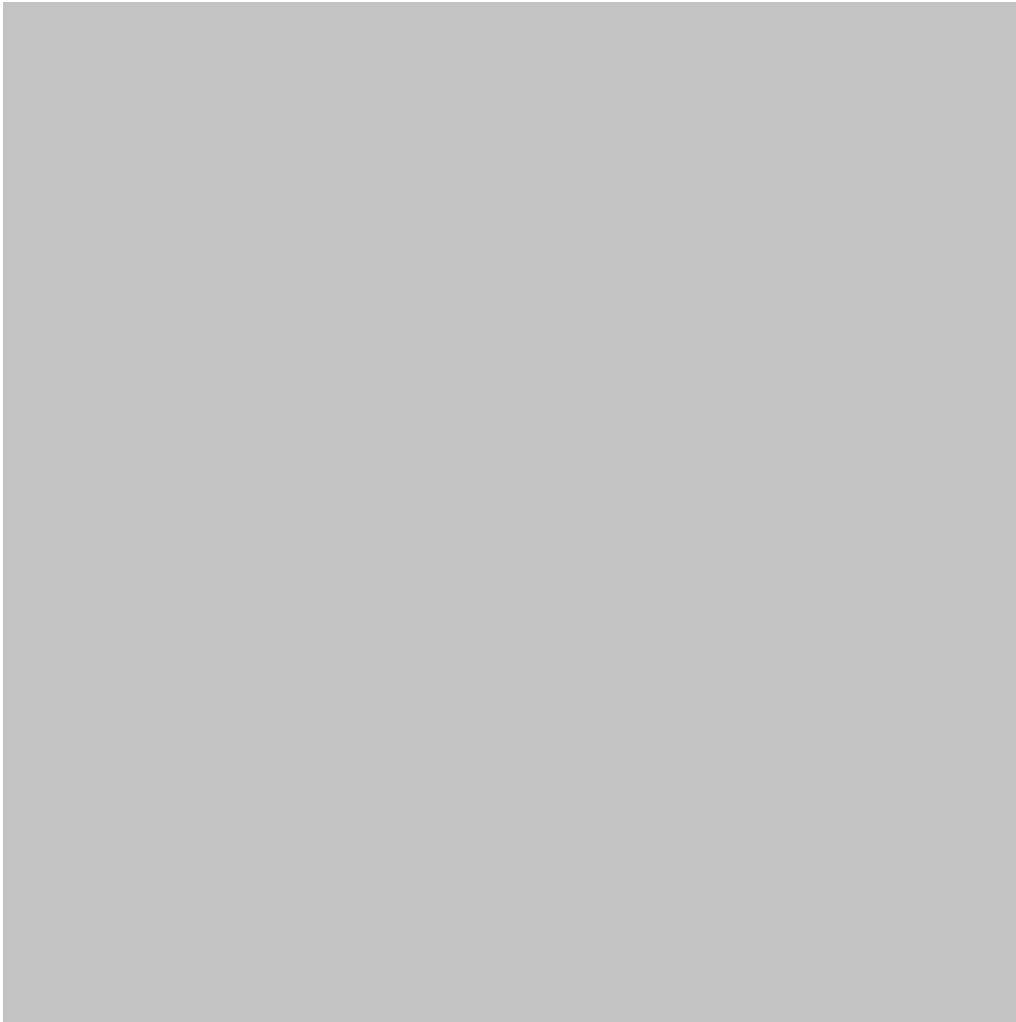

Foto: Osobni album

Diver i gajeta

– Rodena je daleke 1908. godine i završila je šest razreda pučke škole. Za Drugog svjetskog rata ostala je udovica s dvije male kćeri. Cijeli svoj život bila je težakinja, ali uz to i vješta trgovkinja. Sa sestrom je sama u gajeti prodavala rakiju, ulje i povrće od Murtera do Istre. Među prvima je primala turiste u kuću još krajem 60-tih godina. Bila je uvijek vedra duha i omiljena u društvu. Tim više me zapanjio podatak na koji sam sasvim slučajno naišla prije koju godinu. Pretražujući arhiv Lučke kapetanije u Tisnom u jednoj mapi naišla sam na dokument iz 1946. godine u koje stoji da se Katarina Juraga odriče gajete pokojnog muža u korist svog divera (muževog brata). Kad sam pitala mamu što se dogodilo s tom gajetom kasnije, jer znam da je nikad nije spominjala, rekla mi je da je diver tražio da se na njega prepíše bratov brod „jer ženi samoj brod ne treba, niti se ona o njemu može skrbiti“. Taj isti brod je on par godina nakon tog dokumenta izvukao na kraj i ostavio da propadne. Babi Kati taj čin nije oduzeo nimalo duha. Živjela je 99 godina, odgojila sama unuke i praunuke. Do svoje 96. išla je u polje, a stopajući (automobile) bi došla gdje god bi zamislila – a kako se naša priča dijelom tiče i kurnatarske murterske baštine priča mi crticu iz života prabake Kate dok je s težacima nadničarila na Žutu.

– Na kopanje je išla sa šakom smokava u džepu traverse. Kad bi kopala, bacila bi smokvu metar ispred sebe za poticaj i kopala do nje, tek tad bi je pojela. Sad kad razmišljam o tom načinu života i načinu na koji su žene preživljavale vidim da su sve redom bile lavice. Životni uvjeti su ih napravili takvima. Na

otoku se teško živjelo, a ženama je uvijek bilo pinkicu teže jer su imale uvijek još koju obavezu više. Žene su morale biti samodostatne. Nije bilo posla kojeg nisu znale ili mogle same napraviti. Tako im je moralo biti – kaže sa zrcnem sžete ova današnja „moderna“ Kate.

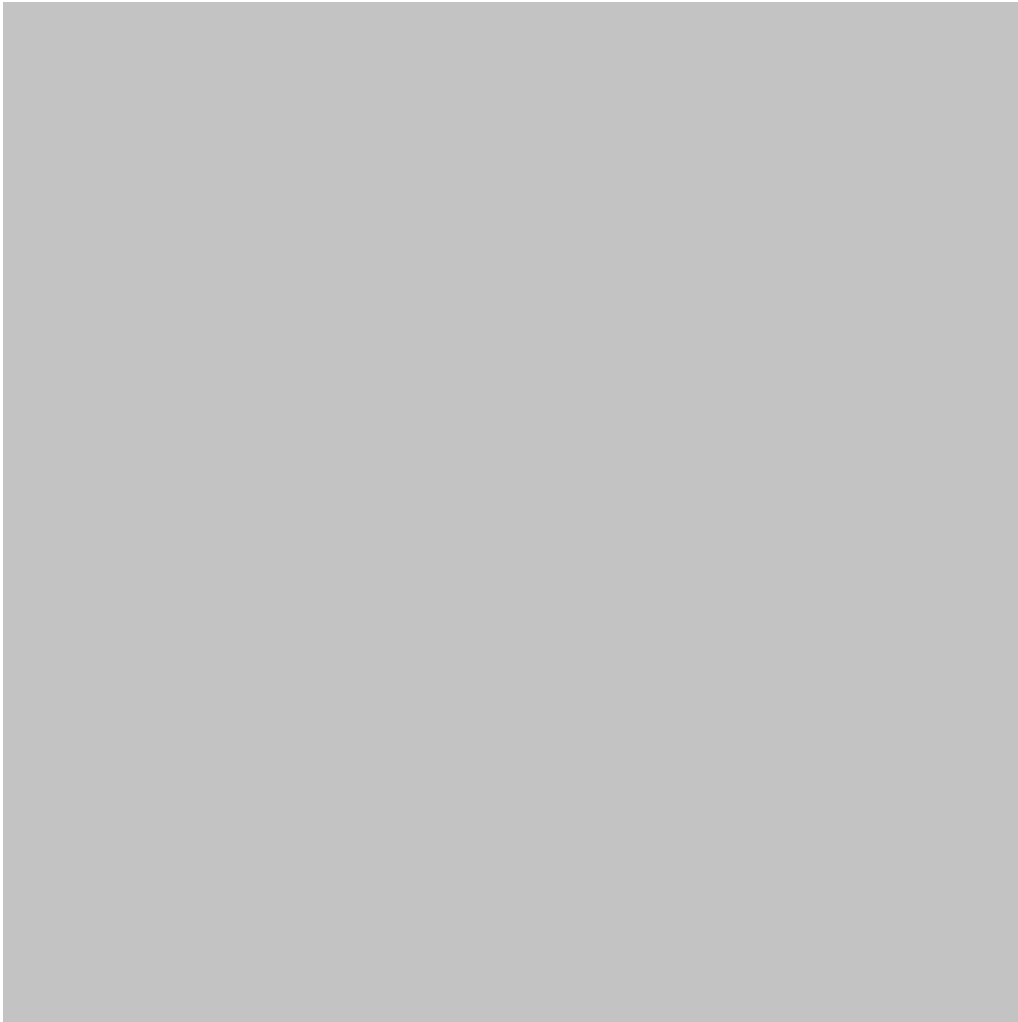

Foto: Osobni album

Vrijeme za ženski suvenir

A kako danas izgleda ženska otočka priča?

– Za dobar i kvalitetan život bilo gdje pa i na otoku smatram da svaka žena mora dio svog vremena posvetiti sebi i svojim guštima. Zašto ističem žena? Zato što si žene češće uskrate svoje slobodno vrijeme na uštrb djece, obitelji ili kućanskih obaveza. Ja sam, primjerice, otkrila da me izuzetno raduje čitanje i vježbanje. Trudim se koliko mogu da imam vremena za to jer polazim od toga je zadovoljna osoba zdrava osoba. Nije to samo priča moje generacije, zadovoljna žena stvara i zadovoljnu obitelj – kaže i priča primjer iz svoje obitelji.

– Moja mama radi do tri radi u knjigovodstvenom servisu, a popodneva provodi u obiteljskom OPG-u gdje izrađuje sapune, balzame, likere, marmelade, epoksi stvarčice, pakira, flašira i još mnogo toga. Dok muška strana obitelji priprema sirovine za proizvode mama je ta koja vodi OPG, osmišljava i izrađuje finalni proizvod. Ja joj pomažem u marketingu OPG-a, dizajnu i vodim društvene mreže. Ne znam raditi ni sapune, ni kreme, ni likere, ali znam prepoznati što se ljudima sviđa i na koji način to prezentirati. Prije tri godine smo napravili novi vizualni identitet naših proizvoda i to je unaprijedilo prodaju. Danas velik broj kupaca ciljano dolazi kod nas kupiti autentični suvenir Murtera i Kornata, a gosti se redovito vraćaju – kazuje.

Što se mene tiče, mogli bi u suvenir, bez problema uplesti – neku od štorija bake Kate.. A praunuka na čelu Muzeja drvene brodogradnje najbolji je dokaz da je diver oduzevši baki gajetu bio u krivu.

Foto: MBDB

Josip Antić

Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije

PROČITAJTE JOŠ: